

Cena Global 500

V posledných dvadsiatich rokoch verejnosc v vyspelých i rozvojových krajinách stále naliehajúcejšie vyzýva svoje vlády prijať prísnejšie opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia. Občania reagujú rýchlejšie ako vlády - združujú sa do rôznych skupín a komunít a zapájajú sa do ochranných či recyklačných programov - čiže snažia sa aktívne pomáhať pri riešení akútnych environmentálnych problémov. Medzi týmito nadšencami neexistujú sociálne a národnostné rozdiely: plantážnik z ryžových polí v juhovýchodnej Ázii, robotník z tropických kaučukových dažďových lesov, vodoochránar z Afriky, či deti zo Severnej Ameriky našli spoločný jazyk, spája ich spoločný záujem. Vynakladajú veľké úsilie na to, aby ekologickú nevíšimavosť vystriedala ekologická angažovanosť a aktivita. Možno sa angažovať v 18 kategóriách, odrážajúcich rozmanitosť týchto problémov: toxické chemikálie, nebezpečné odpady, les a ekosystémy, pôda a kontrola desertifikácie, genetické zdroje, lovná zver a chránené oblasti, atmosférické zdroje a klíma, génové inžinierstvo, prostredie, zdravie a hygiena, ľudské sídla, energia, priemysel, oceány, plánovanie, výchova a výučba, informácie a umenie, legislatíva, dieťa a prostredie.

Na ocenenie významných environmentálnych činností jednotlivcov i organizácií založil UNEP r. 1987 cenu *Global 500*, ktorá sa udeľuje každoročne 5. júna pri príležitosti Dňa Zeme.

Laureátmi tohto ocenenia sú také významné osobnosti, ako bývalý prezident USA Jimmy Carter, známy morský bádateľ Jacques-Yves Cousteau, či filmový herec a režisér Robert Redford. Je pre nás ctou, že toto vyznamenanie dostala r. 1992 NIKA, časopis Českých ochrancov prírody za svoje pôsobenie počas komunistického režimu - poskytovanie informácií v environmentálnej sfére za "železnou oponou".

-kk-

Projekt Zem

Projekt Zem, ktorý vedie Robert Swan, zástupca mládeže v UNEP (United Nations Environment Programme - Environmentálny program OSN) má inšpirovať a vychovávať mladých ľudí na celom svete a sústrediť ich záujem na vážne problémy životného prostredia. Tento mladý muž, držiteľ ceny Global 500 za svoju environmentálnu činnosť, je jediným človekom na svete, komu sa podarilo pešo zdolať Južný i Severný pól. Na Dni Zeme 6. 6. 1992 informoval v Rio de Janeiro svetovú verejnosc o peších expedíciách, ktoré organizuje pre mladých ľudí v rámci Projektu Zem, aby sústredil i medzinárodnú pozornosť na environmentálne problémy kľúčových oblastí. Tieto expedície sú základným zdrojom poznatkov pri zostavovaní výchovných programov Projektu Zem, ktoré nachádzajú široké uplatnenie na celom svete. V spolupráci s environmentalistami, ďalšími odborníkmi a učiteľmi pripravili experimentálny medziodborový environmentálny učebný plán, ktorý má podnietiť ekologickú aktivitu študentov. V súčasnosti sa tento plán overuje v Severnej Amerike a ukazuje sa, že bude aplikovateľný v celom svete - od rozvojových krajín až po najvyspelejšie štáty. Videofilmy, učebné programy i pešie expedície ako doplnok ostatných výchovných programov sa snažia prispieť k riešeniu dôležitých problémov životného prostredia pre zabezpečenie budúcnosti našej planéty.

-kk-

Hľadáme dokonalé projekty

Čestné uznanie ekologickej štúdií Lamač

Mladý svet, Federálny výbor pre životné prostredie, Slovenská komisia pre životné prostredie a ďalšie inštitúcie vyhlásili v januári 1992 XVII. ročník celoštátnej súťaže Hľadáme dokonalé projekty. Na spracovanie formou štúdie, projektu, dokumentačnej realizácie a školskej práce vypísali 4 tematické okruhy: tvorba krajiny, tvorba mestských a dedinských sídiel, voľný čas a inšpirácie pre zajtrajšok.

Súťažná porota hodnotiaca práce, ktoré postúpili z národných kôl do celoštátneho, udelila uznanie štúdií *"Ekologické hodnotenie mestskej časti Lamač"* autorov RNDr. M. Vagačovej, RNDr. M. Dobrovodskej, p. g. J. Račka a RNDr. E. Kalivodovej, CSc. Práca, ktorú kolektív riešil v Ústave krajinnej ekológie SAV, mala za cieľ ekologicky zhodnotiť súčasný stav územia na základe biotických a abiotických zložiek krajiny, hygienickej situácie a vybraných socioekonomických javov. Postup hodnotenia smeroval k vypracovaniu podkladových máp na základe vhodne volených syntéz a interpretácií. Tieto tvorili podstatu argumentácie záverečných návrhov a odporúčaní na optimálne zosúladenie ekologických podmienok a funkčného využitia krajiny.

M. Vagačová

